

ЗАЯВА
про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки
проекту Програми економічного і соціального розвитку
Харківської області на 2022 рік

1. Замовник СЕО

Замовником проекту документу державного планування є Департамент економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації. Юридична адреса: 61022, м. Харків, майдан Свободи, буд. 5, Держпром, 3-й під'їзд, 8-й поверх. Електронна адреса: uek@kharkivoda.gov.ua, тел. (05745) 705 10 17, 705 10 29, 705 10 51.

2. Вид та основні цілі ДДП, його зв'язок з іншими документами державного планування

Програма економічного і соціального розвитку Харківської області на 2022 рік (далі – Програма) є документом державного планування місцевого рівня, яким визначаються пріоритетні напрями економічного і соціального розвитку, підтримка державних промислових підприємств та підприємств інших форм власності, сприяння випуску конкурентоспроможної продукції, збільшенню обсягів виробництва на підприємствах оборонно-промислового комплексу області, диверсифікація зовнішніх ринків збуту продукції, сприяння залученню інвестицій, створенню позитивного бізнес-іміджу області, активізація інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств, сприяння імпортозаміщенню по різних групах товарів, зростання енергоефективності виробництва, економія енергоресурсів в умовах високої вартості енергоносіїв.

Стратегічна екологічна оцінка Програми дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та здоров'я населення, а також використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Метою стратегічної екологічної оцінки є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку Програми з метою забезпечення збалансованого (сталого) розвитку території Харківської області.

Програму розроблено з урахуванням завдань та положень інших документів державного планування, а саме:

- норм проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік»;
- Цілей сталого розвитку України до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722;
- Національної економічної стратегії на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 179;
- Державної програми стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на 2020-2022 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 травня 2020 року № 534;
- Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 року № 695;
- Стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 роки та Плану заходів на 2021 – 2023 роки з реалізації Стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 роки, схвалених рішенням Харківської обласної ради від 27 лютого 2020 року № 1196-VII;
- постанови Кабінету Міністрів України від 31 травня 2021 року №586 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки».

Пріоритетні цілі та завдання на 2022 - 2024 роки:

- підтримка державних промислових підприємств та підприємств інших форм власності;
- сприяння випуску конкурентоспроможної продукції, збільшенню обсягів виробництва на підприємствах оборонно-промислового комплексу області;
- диверсифікація зовнішніх ринків збуту продукції;
- сприяння залученню інвестицій, створенню позитивного бізнес-іміджу області;
- активізація інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств;

- сприяння імпортозаміщенню по різних групах товарів;
- зростання енергоефективності виробництва, економія енергоресурсів в умовах високої вартості енергоносіїв;
- збільшення обсягів виробництва продукції сільського господарства з урахуванням вимог до забезпечення потреб області та можливості її реалізації за межі області;
- оновлення та техніко-технологічне переоснащення підприємств агропромислового комплексу;
- створення умов для розвитку сільських територій;
- нарощування ресурсної бази паливно-енергетичних ресурсів;
- збільшення видобутку вуглеводнів за рахунок освоєння нових площ та родовищ та впровадження заходів зі стабілізації та нарощування видобутку вуглеводнів.

В Програмі визначаються основні умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, в тому числі щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля.

3. Те, якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедур оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів)

Програма економічного і соціального розвитку Харківської області на 2022 рік передбачає розвиток базових галузей економіки та інфраструктури життєзабезпечення (промисловий комплекс, агропромисловий комплекс, енергозабезпечення, транспортний комплекс, реформування житлово-комунального господарства, охорона навколишнього природного середовища, розвиток будівельної галузі та забезпечення населення житлом, розвиток споживчого ринку) та охоплює усі види господарської діяльності: промисловий, агропромисловий і транспортний комплекси, енергозбереження та енергоефективність, паливно-енергетична галузь, житлово-комунальне господарство та комунальну інфраструктуру, соціальне забезпечення, впровадження заходів територіального планування, освіту, охорону здоров'я, фізичну культуру та спорт; культуру і туризм, охорону навколишнього природного середовища.

Програма передбачає реалізацію заходів та проектів, спрямованих на усунення та пом'якшення дії чинників, шкідливих для навколишнього природного середовища та здоров'я населення, забезпечення екологічної безпеки, відтворення та підтримання у належному стані природних ресурсів області.

Головними екологічними проблемами, що мають відношення до Програми, є: захист атмосферного повітря; необхідність відновлення та модернізація головних споруд та мереж інженерної інфраструктури (зливова каналізація, централізоване водопостачання та водовідведення), розвиток системи поводження з твердими побутовими і промисловими відходами, збереження природних рослинних ресурсів.

За кожним пріоритетним напрямком Програми розробляється низка заходів і проектів, які відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля.

Серед основних заходів Програми, що мають безпосередній вплив на навколишнє середовище, можна виділити:

- будівництво, реконструкція та капітальний ремонт мереж водопостачання;
- будівництво та капітальний ремонт водних свердловин;
- будівництво та реконструкція каналізаційних очисних споруд;
- будівництво та реконструкція мереж водовідведення;
- будівництво полігонів твердих побутових відходів;
- будівництво та реконструкція сміттєперевантажувальних станцій та сміттєсортувальних комплексів;
- будівництво теплоелектроцентралі;
- будівництво газопроводів високого тиску;
- збереження та охорона природних територій, з можливістю часткового використання в цілях рекреації і туризму, що передбачає найбільший рівень збереження природного стану наявних біоценозів та інше.

Перелічені вище основні заходи Програми відносяться до видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля у відповідності до вимог статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності. Така планована діяльність підлягає оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

4. Розгляд ймовірних екологічних наслідків

Серед основних ймовірних екологічних наслідків, пов'язаних з реалізацією Програми економічного і соціального розвитку Харківської області на 2021 рік, наступні:

а) для довкілля:

1. Атмосферне повітря – можливе забруднення від стаціонарних джерел (промислових та сільськогосподарських підприємств) та пересувних джерел (автомобільний та залізничний транспорт). З метою покращення стану атмосферного повітря в області Програмою розглядається можливість зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за рахунок впровадження заходів по охороні атмосферного повітря. Підприємствами теплоенергетичної та нафтогазовидобувної промисловості (основні стаціонарні забруднювачі атмосферного повітря на території області) вживаються заходи з визначення комплексу потенційних джерел і механізму фінансового забезпечення реконструкції, модернізації, технічного переоснащення та виведення з експлуатації великих спальювальних установок, а також можливості проведення комплексу режимно-налагоджувальних випробувань енергетичних котлів для оптимізації топкового процесу;

2. Ґрунти – можливе забруднення, засмічення та порушення ґрунтів від неочищених господарсько-побутових стічних вод, від поверхневих вод. Основними заходами Програми щодо недопущення та зниження ризику забруднення ґрунтів є будівництво, реконструкція каналізаційних очисних споруд та мереж водовідведення;

3. Поводження з відходами – можливе забруднення і засмічення ґрунтів, забруднення ґрунтових вод та інше, в зв'язку з незадовільним рівнем централізованого вивезення та роздільного збору твердих побутових відходів, з незадовільною організацією планової очистки по збору та своєчасному видаленню відходів. Основним напрямком роботи у сфері поведження з відходами залишається вирішення питання забезпечення повного збирання відходів з метою передачі їх для подальшої утилізації, обробки (переробки) на спеціалізовані підприємства. З метою покращення існуючої ситуації із розміщенням та захороненням твердих побутових відходів на території області Програмою реалізуються ряд природоохоронних заходів, в тому числі будівництво полігонів твердих побутових відходів, а також будівництво та реконструкція сміттєперевантажувальних станцій та сміттєсортувальних комплексів;

4. Водні ресурси – можливе забруднення водних об'єктів від неочищених господарсько-побутових стічних вод, від поверхневих вод. Основними заходами Програми щодо вирішення найважливіших проблемних питань з охорони і раціонального використання водних ресурсів є реконструкція, будівництво мереж водопостачання, водовідведення та каналізаційних очисних споруд;

5. Здоров'я населення – можливе санітарно-епідеміологічне навантаження на здоров'я населення від транспортної інфраструктури. Програмою передбачається провадження заходів з охорони атмосферного повітря від забруднення та захисту від шуму. Заплановані заходи щодо збереження та охорона природних територій, з можливістю часткового використання в цілях рекреації і туризму, що передбачає найбільший рівень збереження природного стану наявних біоценозів та забезпечить сприятливі санітарно-гігієнічні умови на території області;

б) для територій з природоохоронним статусом – реалізація рішень Програми запланована за межами територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних зон, земель природно-заповідного фонду України, територій та об'єктів, що мають особливу екологічну, наукову і естетичну цінність та об'єктів комплексної охорони, в

зв'язку з чим можна зробити висновок, що реалізація рішень Програми не має впливу на території з природоохоронним статусом;

в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – зважаючи на географічне положення територій, на яких заплановано реалізацію заходів і проєктів Програми, транскордонні наслідки реалізації рішень Програми для довкілля, у тому числі здоров'я населення, відсутні та не очікуються.

5. Виправданні альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено

В процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки Програми економічного і соціального розвитку Харківської області на 2022 рік будуть розглянуті наступні альтернативи:

Зважаючи на комплексність рішень Програми, що обумовлюється необхідністю виконання стратегічних цілей Програми, призначених для різних видів промислово-виробничої, соціальної, рекреаційної, комунікаційної діяльності, здійснюється розгляд виправданих альтернатив планованих рішень. При впровадженні заходів Програми, у порівнянні із існуючим станом, очікується позитивний вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення. Найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованої Програми. Разом з тим, в процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки буде розглянуто наступну альтернативу: «Нульовий сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного документа державного планування.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки

Для розробки стратегічної екологічної оцінки передбачається:

- Проведення аналізу існуючих матеріалів щодо стану довкілля (доповідь про стан довкілля, дані моніторингу стану довкілля, статистичні дані та таке інше);
- Лабораторні дослідження стану довкілля та їх аналіз (у разі необхідності);
- Проведення незалежних експертних оцінювань та наукових досліджень (у разі необхідності).

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки передбачається розгляд заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для довкілля, що передбачені діючим законодавством та нормативно-правовими актами.

Програмою економічного і соціального розвитку Харківської області на 2022 рік передбачені заходи, для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування передбачаються наступні заходи:

- відновлення і покращення гідрологічного режиму річок Харківської області;
- будівництво, реконструкція та капітальний ремонт мереж водопостачання, водовідведення та каналізаційних очисних споруд;
- скорочення викидів від великих спалювальних установок;
- впровадження екологічно безпечного механізму поводження з побутовими та промисловими відходами;
- розширення мережі природно-заповідного фонду та інше.

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку

Стратегічна екологічна оцінка буде виконана відповідно до Прикінцевих та Перехідних положень Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», статті 5 Закону України «Про державні цільові програми», постанови Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 № 106 «Про затвердження порядку розроблення та виконання державних цільових програм», зі змінами у звіті про стратегічну екологічну оцінку документу

державного планування Програми економічного і соціального розвитку Харківської області на 2022 рік, в обсягах, визначених вимогами статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

9. Орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, та строки подання

Зауваження і пропозиції до заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки документу державного планування – Програми економічного і соціального розвитку Харківської області на 2022 рік, подаються до Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації, за адресою: 61022, м. Харків, майдан Свободи, буд. 5, Держпром, 3-й під'їзд, 8-й поверх. На електронну адресу: uek@kharkivoda.gov.ua з темою листа «До заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки».

Строк подання зауважень та пропозицій 15 діб з дня оприлюднення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки Програми економічного і соціального розвитку Харківської області на 2022 рік (відповідно до пунктів 5, 6 статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»).

Пропозиції та зауваження, подані після встановленого терміну, не розглядаються.

**Заступник директора Департаменту –
начальник управління аналітики,
прогнозування та розвитку підприємства**

Ірина КОНОВАЛОВА